

Przykładowe zagadnienia na egzamin licencjacki początek studiów: 2015/2016
Kierunek GOSPODARKA PRZESTRZENNA studia stacjonarne

TEORIA GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ

1. Paradygmat rozwoju – teoretyczne ujęcia rozwoju miast w ujęciu historycznym
2. Procesy rozwoju regionalnego w świetle podstawowych teorii
3. Klasyczne teorie w gospodarce przestrzennej
4. Problemy i wyzwania polityki regionalnej w Polsce
5. Wymiar terytorialny w polityce rozwoju
6. Przestrzeń jako walor i zasób
7. Podejścia *place-based* i *evidence-based* w politykach rozwoju
8. Metropolizacja – przyczyny, skutki, wymiary
9. Modele w gospodarce przestrzennej
10. System zarządzania rozwojem w Polsce

TEORIA LOKALIZACJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ .

1. Lokalizacja optymalna a lokalizacja zadowalająca.
2. Twarde (ilościowe) czynniki lokalizacji.
3. Miękkie (jakościowe) czynniki lokalizacji.
4. Przyczyny i konsekwencje ekspansji przestrzennej korporacji ponadnarodowych.
5. Konkurencyjność terytorialnych skupisk przedsiębiorstw – od korzyści zewnętrznych do korzyści sieci (okręg przemysłowy A. Marshalla, włoski okręg przemysłowy, grono przemysłowe M.E. Portera).
6. Atrakcyjność inwestycyjna (lokalizacyjna) regionów.
7. Lokalizacja a środowisko przyrodnicze (ujęcie tradycyjne, ujęcie ekologiczne).

HISTORIA URBANISTYKI

1. Teby i Achetaton. Proszę opisać te miasta, wskazać co je różniło i określić, czy wznoszone tam budowle, co do okresu powstania, przypadały na epokę budowy piramid?
2. Ramesseum i Medinet Habu. Co oznaczały te nazwy? Gdzie były zlokalizowane te obiekty? Proszę wskazać różnice pomiędzy nimi.
3. Podstawowe różnice pomiędzy strukturą miasta sumeryjskiego, babilońskiego a asyryjskiego.
4. Podstawowe różnice w strukturze miast greckich okresu antycznego: kultury mykeńskiej, kultury minojskiej i kultury trojańskiej i wskazać po jednym przykładzie.
5. Hipodamos, wszystko na temat jego zasad budowy miast (przykłady).
6. Dwa przykłady miast okresu Hellenistycznego (Pergamon i Delos).
7. Traktat Witruwiusza a rzymska zasada budowy miast opartych na strukturze obozu wojskowego.
8. Trzy typy miast okresu średniowiecza (wynikające z pozycji chrześcijaństwa): miasto arcybiskupie, miasto kolegiackie, miasto klasztorne.
9. Typy miast okresu średniowiecza (wynikające z pozycji władzy świeckiej) i podać po jednym przykładzie do każdej kategorii: miasto lokacyjne, miasto hanzeatyckie, miasto akademickie, miasto obronne.
10. Przebudowa renesansowa historycznych miast europejskich.
11. Przebudowa barokowa historycznych miast europejskich.
12. Przebudowa Nancy, jako doskonałego przykładu urbanistyki barokowej.
13. Przebudowa Paryża według G. Haussmanna.
14. Przebudowa Londynu (okresy, koncepcje, twórcy).
15. Miasto klasycystyczne na przykładzie Petersburga, założenia i realizacja.
16. Miasto przemysłowe T. Garniera i miasto futurystów – porównanie.
17. Koncepcja *miasta - ogrodu* i jej kontynuatorzy – Milton Keynes.
18. Nowe miasta XX wieku Abudża, Brasilia, Chandigarh i Canberra.

TEORIA URBANISTYKI

1. Omów rolę, jaką może odgrywać kompozycja przestrzenna w funkcjonowaniu miasta, na przykładzie wskazanego elementu kompozycji urbanistycznej.
2. Scharakteryzuj wpływ wskazanego elementu krajobrazu miasta na postrzeganie przestrzeni miejskiej przez obserwatora.
3. Opisz, posługując się przykładami, zasadę oddziaływania na krajobraz miasta i sposób wykorzystania w projektowaniu urbanistycznym „elementu krystalizującego plan”.
4. W jaki sposób ustala się odległość projektowanej zabudowy od granic działki budowlanej?
5. W jaki sposób ustala się odległość projektowanej zabudowy od zabudowy sąsiadującej?
6. Opisz zasadę i sposoby realizacji hierarchicznego układu komunikacji drogowej.
7. Omów miejsce i rolę samochodu w kształtowaniu osiedli mieszkaniowych.
8. Scharakteryzuj wpływ potrzeb komunikacji pieszej na kształtowanie przestrzeni miejskiej.
9. Jednostka sąsiedzka Clarence'a Perry'ego i jej stosowanie we współczesnej urbanistyce.
10. Jakie cele można osiągnąć stosując niską intensywną zabudowę mieszkaniową?
11. Wpływ idei zrównoważonego rozwoju na strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta.
12. Omów cechy charakterystyczne śródmieścia oraz procesy zachodzące w nim współcześnie.
13. Czym jest centrum funkcjonalne w mieście, jakie są jego rodzaje i współczesne tendencje kształtowania?
14. Jak wpływa koncentryczno-falowy rozwój miast na ich strukturę funkcjonalno-przestrzenną?
15. Scharakteryzuj idee Nowego Urbanizmu i źródła ich powstania.
16. Omów wskazane prawo z teorii rozwoju systemów ilustrując jego działanie przykładami z rozwoju przestrzeni miejskiej.

SAMORZĄD TERYTORIALNY

1. Zasada subsydiarności
2. Zmiany podziału terytorialno-administracyjnego w Polsce po 1945
3. Instytucje nadzoru nad samorządem terytorialnym w Polsce
4. Najważniejsze zadania (usługi) publiczne, za które odpowiadają poszczególne szczeble samorządu w Polsce
5. Najważniejsze dochody podatkowe samorządów
6. Kompetencje samorządu w zakresie polityki podatkowej
7. Wyrównywanie poziome i pionowe dochodów samorządowych w Polsce
8. Źródła finansowania inwestycji samorządowych
9. Dylematy dotyczące roli samorządu w bezpośrednim dostarczaniu usług publicznych
10. Współpraca samorządów z organizacjami pozarządowymi
11. Systemy wyborcze w wyborach samorządowych w Polsce; rola partii politycznych w samorządach
12. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego
13. Formy współpracy międzygminnej
14. Formy organizacyjno-prawne wykonywania usług komunalnych w Polsce
15. pozycja władz wykonawczych w samorządzie terytorialnym
16. wybory samorządowe - systemy wyborcze, wyniki wyborów
17. Wykorzystanie instrumentów dłużnych w finansowaniu inwestycji lokalnych i regionalnych

GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

1. Gospodarowanie nieruchomościami rolnymi, leśnymi i wodnymi.
2. Podział nieruchomości oraz scalenie i podział nieruchomości.
3. System opłat od nieruchomości.
4. Gospodarka nieruchomościami w gminie.
5. Obowiązki gminy w ramach gospodarki mieszkaniowej
6. Prywatyzacja mieszkań komunalnych – korzyści i zagrożenia dla gminy
7. Formy pozyskiwania lokali komunalnych i socjalnych przez gminę
8. Rodzaje mieszkań na wynajem (komunalne, socjalne, społeczne, spółdzielcze)
9. Zarządzanie częścią wspólną nieruchomości w zasobach komunalnych, spółdzielczych i we wspólnotach mieszkaniowych

TEORIA REGIONU SPOŁECZNO-EKONOMICZNEGO I POLITYKA REGIONALNA

1. Omów teorię rozwoju spolaryzowanego J. Friedmanna
2. Scharakteryzuj trzy typy regionów wyróżnione przez K. Dziewońskiego
3. Omów cechy regionu ekonomicznego i podaj przykłady zastosowania tej koncepcji w badaniach gospodarki przestrzennej
4. Podaj najważniejsze cechy regionów politycznych
5. Podaj założenia teorii okręgów przemysłowych
6. Scharakteryzuj proces kształtowania się regionu jako terytorialnego systemu społecznego (np. w odwołaniu do Z. Chojnickiego)
7. Wyjaśnij rolę województw w systemie kształtowania polityki rozwoju w Polsce
8. Wyjaśnij, czym jest polityka regionalna, dlaczego jest prowadzona i za pomocą jakich instrumentów może być realizowana

GEOGRAFIA EKONOMICZNA

1. Przedmiot i metody geografii ekonomicznej. Ogólnodostępne bazy danych.
2. Role człowieka w gospodarce i społeczeństwie.
3. Przyrost naturalny a rozwój społeczny i gospodarczy.
4. Przyczyny i skutki migracji oraz ich wpływ na rozwój społeczeństwa i gospodarki.
5. Kapitał ludzki i kapitał społeczny w procesach rozwoju.
6. Modele przestrzenne w gospodarce.
7. Zróżnicowanie rolnictwa i jego związki z poziomem rozwoju gospodarczego.
8. Rozwój przemysłu i jego przemiany (XVIII-XXI w.)
9. Klasyczne teorie Waltera Christallera i Augusta Löschera – ich znaczenie i aktualność. Koncepcja biegunów wzrostu i jej zastosowanie.
10. Współczesne teorie rozwoju gospodarczego.

STRATEGIE ROZWOJU LOKALNEGO

1. Argumenty za przygotowaniem strategii rozwoju lokalnego
2. Zbieżność strategii na poziomie regionalnym i lokalnym
3. Treści diagnostyczne – najczęściej popełniane błędy
4. Analiza SWOT – na czym polega i jakie jest jej miejsce w strategii
5. Monitoring strategii
6. Kryteria ewaluacyjne – przykłady i problemy

EKONOMIKA MIAST I REGIONÓW

1. Przyczyny i skutki *urbansprawl* w Polsce
2. Sposoby radzenia sobie z brakiem jednolitych zasad dotyczących zarządzania obszarami metropolitalnymi
3. Audyt zrównoważonego rozwoju jako narzędzie pomocne przy wdrażaniu zasad zrównoważonego rozwoju na poziomie gminy
4. Istota zintegrowanego podejścia do planowania i zarządzania miastem / regionem miejskim
5. Społeczne wymiary funkcjonowania metropolii (klasa metropolitalna, klasa kreatywna, enklawy ubóstwa i enklawy bogactwa itp.)
6. Partnerstwo publiczno-prywatne jako przykład realizacji koncepcji *governance* w zarządzaniu przestrzenią miejską
7. Specyfika różnych typów obszarów kryzysowych wymagających rewitalizacji
8. Zasady zarządzania rewitalizacją
9. Marketing terytorialny w służbie rozwoju miasta
10. Problemy i możliwe kierunki rozwoju małych miast w Polsce
11. Narzędzia pomocne przy zarządzaniu urzędem miasta

PODSTAWY PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Instrumenty planowania przestrzennego na poziomie lokalnym.
2. Instrumenty planowania przestrzennego na poziomie ponadlokalnym.
3. Decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Charakter prawny i problemy.
4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego a studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
5. Problemy polskiego systemu planistycznego. Wyzwania i podjęte próby rozwiązań prawnych.

ZAGADNIENIA Z ZAKRESU PRZYRODNICZYCH UWARUNKOWAŃ GOSPODAROWANIA PRZESTRZENIĄ

(Fizjografia planistyczna, Oceny oddziaływania na środowisko, Zasady gospodarowania surowcami, Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju przestrzennego)

1. Wpływ miasta na poszczególne elementy klimatu.
2. Pozytywne i negatywne skutki klimatu obszarów zurbanizowanych.
3. Możliwości poprawy niekorzystnych cech klimatu miast.
4. Czynniki modyfikujące klimat obszarów zurbanizowanych.
5. Rola zieleni w kształtowaniu warunków klimatycznych obszarów zurbanizowanych.
6. Ograniczenie skutków powodzi a planowanie przestrzenne.
7. Dyspozycyjne zasoby wodne a zapotrzebowanie na wodę.
8. Wpływ użytkowania Ziemi na obieg wody.
9. Znaczenie lasu w kształtowaniu obiegu wody i gospodarowaniu wodą.
10. Gospodarka wodno-ściekowa na obszarach zurbanizowanych i miejskich.
11. Degradacja jezior pod wpływem działalności człowieka.
12. Planowanie inwestycji w świetle Prawa Wodnego.
13. Krajobraz – przestrzeń (definicje, klasyfikacje, sposoby oceny).
14. Znaczenie rzeźby w rozwoju przestrzennym (na dowolnych przykładach).
15. Przyroda: „partner” czy „przeciwnik” w gospodarowaniu przestrzenią.
16. Rola rzeki w przestrzennym rozwoju miasta.
17. Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju w wybranej gminie. Czynniki ograniczające i sprzyjające rozwojowi gminy.
18. Rozwój trwały (zrównoważony), charakterystyka podstawowych założeń.
19. Rola lasów ochronnych.
20. Leśne kompleksy promocyjne.
21. Znaczenie koncesji w gospodarce surowcowej.
22. Rodzaje rekultywacji.
23. Rekultywacja terenów poprzemysłowych.
24. Sposoby zagospodarowania terenów po eksploatacji surowców skalnych.
25. Przyrodnicze uwarunkowania zagospodarowania gminy (rolnictwo, zabudowa, turystyka i rekreacja (czynniki sprzyjające i ograniczające)).
26. Wpływ właściwości gleb i gruntów na zagospodarowanie przestrzeni – uwarunkowania środowiskowe i prawne.
27. Usługi ekosystemowe – metody wyceny usług, zastosowanie w planowaniu przestrzennym.
28. Potencjał zasobowy i użytkowy środowiska – metody określania potencjału, zastosowanie w planowaniu przestrzennym.
29. Opracowanie ekofizjograficzne – zakres opracowania, uwarunkowania prawne, znaczenie dla zrównoważonego rozwoju gminy.
30. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko – zakres, konsekwencje prawne i planistyczne.
31. Etapy procedury Oceny Oddziaływania na Środowisko.
32. Konflikty funkcjonalno-przestrzenne związane z realizacją inwestycji znacząco wpływających na stan środowiska (na wybranych przykładach).